

gen vedstaaer den Erklæring, som den dengang afgav. Om det er rigtigt eller ikke rigtigt, at der i det oprindelige Udkast til Grundloven ikke blev tagen en lignende Reservation med Hensyn til Apanager, som med Hensyn til Civilisten, skal jeg ikke afgjøre, det vedkommer ikke denne Sag; men, naar det engang var optagen i Grundlovsudkastet, og Regjeringen havde adopteret dette Grundlovsudkast i det Hele, saa anfaae vi det og maatte vi ansee det af den daværende Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 3die District (Orsted) stillede Endringsforslag, for at være en væsentlig Modification af Udkastet, som vi ikke vilde tage paa vort Ansvar at forsvare. Det, som jeg altsaa erklærede paa Regjeringens Begne dengang, det var, at vi fastholdt, at Apanagerne skulde bestemmes ved Lov, og naar man specielt vil vide Grunden hvorfor, saa var det netop af den praktiske Grund, at naar dette ikke var skeet, saa vilde vi nu have havt den fulde Apanage at udrede, ogsaa den Deel, som falder paa Holsteen og Lauenborg, istedetfor at Apanagelovudkastet, støttet paa den allerhøieste Bestemmelse, som Hans Majestæt har truffet om Civilisten, kun gaaer ud fra, at Danmarks Rige kun har de tre Fjerdedele at være.

**Grundtvig:** Jeg skal ikke opholde Forsamlingen med at gjentage, hvad der allerede er sagt, og det Meste af hvad jeg ved denne Leilighed troede mig besøiet til at sige, det er allerede sagt; jeg skal kun, i Anledning af den høitærede Finantsministers gjentagne Paastand, at Ordet „kan“ i Grundloven maatte om ikke tvinge, saa dog drive Ministeriet til allerede nu at fremlægge en Lov om Apanagerne, bemærke, at jeg mener, det er dog aabenbart, at dersom Ministeriet vilde tage ethvert saadant „kan“ i Grundloven næsten for et „skal“ ved det første Thing, da vilde vi faae vel Meget at gjøre; thi jeg mener, at naar det blot skulde forelægge de Love, hvorom der er sagt, at det skal ske snarest muligt, at da, tænker jeg, vilde der neppe blive Tid eller Rum for Apanageloven. Dernæst kan jeg ikke andet end ogsaa med et Par Ord bifalde, hvad der er sagt, og om det behøvedes, stærke det, at saa inderligt af mit Hjerte, som jeg sukker de nuværende kongelige Personer Alt, hvad dem er tillagt,

saa kan jeg dog ikke noget Dieblif sige, at denne Udgift skulde, uden noget Hensyn til, hvorledes Omstændighederne kunde forandre sig, hvorledes Landets Pengevæsen stillede sig, og uden alt Hensyn til, om end ikke enten Embedsmænd kunde faae deres Lønninger, eller Statsindretningerne ellers holdes i Gang, dog skulde udredes, og mig syntes, det var det, den ærede Finantsminister paastod, thi det var jo tillet aabenbart frem her, at det, vi meente, var kun, at mere uroffelige end alle andre Contracter, mere uroffelige end hvad der hørte til at underholde Embedsstanden og derved den høje borgerlige Indretning, mere uroffelige kunde disse Apanager ikke være. [En Stemme (Krieger): Ja!]. Endelig saa, naar der er blevet anført om Forhandlingerne, som forrige Aar gik forud for Bestemmelsen om Apanager eller om Maaden, hvorpaa de skulde bestemmes, da maa jeg ogsaa aldeles bifalde, hvad den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns Amts 4de Valgfreds (Krieger) allerede har bemærket, og blot sammenfatte det i det gamle Spørgsmaal: Hvor er den Snee, som faldt ifjor? Endnu skal jeg kun bemærke, at mig synes, Loven om Apanagerne vilde først være paa sin rette Plads da, naar vi kunne see, hvad Ministeriet udtrykkeligt erklærer ikke for Dieblifket er Tilfældet, hvorvidt den skal gaae, hvormange der skal tilstaaes saadan Apanage.

**B. Christensen:** Da denne Discussion, jeg tør vel sige uden Folkerepresentationens Skyld, er bleven udspundet saavidt, og da det med Hensyn dertil er vigtigt og godt, at det foreligger klart, at det ikke er fra Rigsdagens Side, at der er givet den allerfjerneste Anledning til det, som den ærede Minister har villet lægge i Forhandlingerne, og har villet anføre som Hjemmel for sin mærkelige Optræden i denne Sag, saa tager jeg udtrykkeligt Ordet, for at udtale, at jeg er overbevist om, at baade Kronen og Folket ville i de senere offentliggjorte Forhandlinger see et Vidnesbyrd, et Vidnesbyrd, for hvilket vi ikke behøve at strækkes tilbage, om hvor Taft, hvor Sømmelighed og hvor Loyalitet have været tilstede. Jeg troer, den ærede Finantsminister har Ret, naar han af de Ord, der ere brugte af den ærede Rigsdagsmand for Randers, har troet